

Autóvezető-képzés

Ahogy szaporodik az autók száma, úgy szeretnék egyre többen jogosítványt szerezni. Közvetlenül nehéz helyzetben vannak országos szinten az autóközlekedési tanintézetek, mert adottságaik és lehetőségeik bizony nem felelnek meg a gyorsan növekvő igényeknek. Szemléletes példa könnyen akad a szegedi tanintézetnél is. 1969-ben még mindössze öt-hatszáz jelentkező volt, s közülük sokat úgy kellett toborozni, meggyőzni, hogy szükség van a jogosítványra. Tavaly viszont már toborzás nélkül is jóval többen jelentkeztek, mint amennyi hely volt. Közülük mintegy háromszázan, akik novemberben, decemberben jelentkeztek, még mindig arra várnak, hogy helyet kapjanak valamennyi csoportban. Ráadásul 1972. december 31-től végképp megszűnt a magánoktatás, s ezáltal az intézet vállaira még több teher nehezedik.

Ebből a szorító helyzetből az egyetlen kiút: új formákat kell bevezetni az oktatásban, főképp azoknak a tanításában, akik személygépkocsira akarnak jogosítványt szerezni. Azért ez az egyetlen megoldás, mert a tanintézet így is a hely és az eszközök hiányával küszködik. Eppen ezért most oktatói munkaközösségeket szerveznek a megyében. Hódmezővásárhelyen már dolgozik két munkaközösség, Szegeden pedig megalakult a harmadik.

Az, hogy valaki tagja lehessen egy ilyen munkaközösségnek, meglehetősen szigorú feltételekhez kötik. Erettiséggel, régi oktatói vizsgával, vagy autószerelő-szakmával kell rendelkeznie a jelentkezőnek, nem beszélve a személy- és teherautóra érvényes jogosítványról. Tanfolyamot kell végeznie, s azután vizsgáznia pedagógiából, közlekedési és vezetés-technikai ismeretekből — elméletben és gyakorlatban.

E munkaközösségek 5-20 taggal dolgoznak. A tagok viszik be személygépkocsijukat, havonta 90 órát dolgozhatnak rendes munkájukon kívül, s havonta 3 tanulóval vállalhatnak. A munkaközösségek vásárolhatnak gépkocsit és más oktatási eszközöket is. A jelentkezés és az oktatás módja ugyanolyan, mint a tanintézetnél. Nagy terhet vesznek le az intézet válláról, hiszen a vásárhelyi munkaközösségek az idén majdnem 800 jelentkező oktatását vállalják el. A szegedi munkaközösség —

amely az intézet és a tanárképző főiskola együttműködésével alakult meg — egyelőre még nem kapta meg a működési engedélyt. De mihelyst dolgozhatnak, az intézet száz jelentkezőt átad nekik. Jól járnak a jelentkezők is, hiszen hamarabb lesz jogosítványuk. A Rózsa Ferenc közlekedési szakközépiskolában hasonló munkaközösséget szeretne szervezni az intézet.

Az eddigi tervek szerint az idén az intézet és a két vásárhelyi munkaközösség összesen 1800 jelentkező oktatását képes vállalni. A szegedi munkaközösség működése növeli ugyan ezt a keretet, de még így is több lesz a jelentkező, mint a lehetőség. Az intézet ezért további munkaközösségek szervezését is tervezi.

Sz. I.

Február:

Mezőgazdasági könyvhónap

A Hazafias Népfreget meggyei titkárságán tanácskoztak tegnap délelőtt a könyvtárosokból, könyvterjesztőkből és a mezőgazdasági szakirodalom propagálójából szervezett könyvbarát akcióbizottság, hogy döntsön a februárban esedékes mezőgazdasági könyvhónap eseménysorozatáról.

Evről évre hagyomány, hogy a szakmai érdeklődés felkeltése, illetve elmélyítése céljából a tanulásra, továbbképzésre legalkalmasabb téli hónapban, mezőgazdasági könyvhónapot szerveznek.

A könyvhónap megnyitóját idén Szentesen, február 7-én tartják.

Kenyér Mórahalomról



Szegedre is szállít kenyert, kiflit, zsömlét a helyi és a környező községek igényének maradéktalan kielégítése mellett a mórahalmi sütőüzem. Naponta 78 mázsa kenyér és 30 ezer sütemény sül az új üzem kemencéiben, ebből jut a tarjáni boltokba is

A szatymazi csúcsvezetőség titkára elmondta, hogy náluk érezhető ez a gyakorlat. A taggyűléseken ott vannak a vezetők — a tanács, a népfreget, a nőtanács, az ifjúsági szervezet stb. vezetői —, s általában ők elmondják mondanóikat, szinte „hivatalból”, és aztán be is fejeződik a tanácskozás, a taggyűlés munkája. A tisztséget nem viselő párttagok csendben maradnak, mintha nem is tartoznának az alapszervezethez, mintha semmi közük nem lenne azokhoz a dolgokhoz, amelyeket az alapszervezet legfelsőbb szervének, a taggyűlésnek kell elhatároznia. Különösen érvényes ez a passzívitás az elméleti, ideológiai kérdésekben. Gazdasági ügyekben már nem így csendesek a taggyűlések.

Akad azonban az aktívabb taggyűléseknek is szépséghibája, különösen azután, amikor a párttagoknak egységesen és a hozott határozatoknak megfelelően, a közösen kialakított állásfoglalás szellemében kellene cselekedniük, kiállniuk. Az említett negyven tagú alapszervezet megvitatta és elfogadta egységes álláspontját a termelősövetkezet gazdálkodásának fontosabb kérdéseiben. Mondani sem kell, hogy az ott dolgozó párttagokra ez a határozat még akkor is kötelező, ha valakinek eltér a vélemény már nem lehet. A termelősövetkezet akár testületek legyenek azok — különvélemény már nem lehet. A termelősövetkezet közgyűlésén is cselekvési egységet követel a párt a taggyűlésen hozott döntések szellemében. Mégis, mi a gyakorlat? Csendesek bizonyos párttagok a tézis közgyűlésein. Legfeljebb a titkár feláll, és általában megvédte a téziszelnök beszámolóját, amely gyakran nem mindenben egyezik a párttagok, illetve a tag-

gyűlés álláspontjával. A fonákság ebben az esetben éppen az, hogy az tézis elnöke is párttag, aki ott ült a taggyűlésen, és megszavazta a határozatot.

A pártmunkával kapcsolatban a formalitásra panaszkodnak. A példa újfent szatymazi. A termelősövetkezet vezetőjét, aki különben fejezt visel, és esküt tett „hivatalára”, azzal a „pártmunkával” bízták meg, hogy védje a szövetkezetet vagyonát. Nem szükséges hosszsan magyarázni, hogy a falu határában egy ór milyen kevés. Ha száz lenne belőlük, akkor is eltűnne itt-ott valami. A szatymazi határban is loptak. De ha loptak, akkor — e logika szerint — a mi elvtársunk nem teljesítette a pártmunkáját, hiszen nem óvta a tézis vagyonát megfelelően! Ilyen pártmeggabiztatást adni valóban formális dolog.

Még több a panasz azokra a párttagokra, akik valamilyen gazdasági funkcióban vannak. Az alapszervezet tagjai, vezetői azt mondják, hogy aki gazdasági vezetői státuszba kerül, kezdje félvállról kezelni a pártmunkát, sőt az alapszervezet munkáját, a pártmunkáját is. Nem ritka, hogy a pártszervezet munkatervét szerint éppen taggyűlést akarnak tartani, de a gazdasági vezető más érdekeire gondol. S ilyenkor mi történik? „Napójátok el a taggyűlést!” — üzen a titkárnak. A szögri építők szövetkezetének pártalapszervezete is taggyűlést tartott legutóbb, de sokan hiányoztak a tagok közül: huszonegyből nyolcan elmentek. Hol vannak? — kérdezte a titkár. Ilyen választ kapott: — Fontos munkájuk van, időre be kell fejezni!... — Nyilván, valamilyen építkezést. Joggal kérdezzük a párttagok: hol itt a fejelem? Milyen joggal mondanak ellent az alap-

Tanácsok - '73-ban

Az 1971 tavaszán megválasztott tanácsok megbízatása most kivételesen csak két esztendőig tart, s így rövidesen újabb tanácsválasztásra kerül sor.

Most már választ kaphatunk mennyiben vált be az új tanács törvény, milyen eredménnyel jártak rendelkezései, s egyáltalán: kellő céltudatossággal, folyamatos-sággal, halad-e az utóbbi évek egyik legjelentősebb törvényének végrehajtása?

I.

A törvény alapelvei kétségtelen helyesnek bizonyultak, rendelkezései, a közigazgatás korszerűsítését célzó intézkedései minden eddiginél jobb feltételeket biztosítanak a különböző szintű tanácsok működéséhez, amit jól példáznak a tanácsok 1972. évi eredményei. Ami a legszembetűnőbb; a párt X. kongresszusa határozatának megfelelően nőtt a tanács-testületek, a végrehajtó bizottságok meghatározó szerepe a lakosságot legközvetlenebbül érintő város- és községpolitikában, a területfejlesztésben, de a tanácsi szervezetek, intézmények irányításában is.

Nem hagyható azonban figyelmen kívül az sem, hogy a tanács törvény által létrehozott, illetve szentesített új jogi intézmények is — az időközben még előbukkanó és tisztázásra váró problémák ellenére — kezdenek beérni. Mert, ki vonhatná kétségbe, milyen sokat jelentett például a szocialista demokrácia kibontakoztatásában a falugyűlések rendszeresítése vagy a községek felépítésében a nagyközségi kategória és a járási hivatalok létrehozása? Mindezzel természetesen kellő anyagi lehetőségnek és jó gazdálkodásnak is kellett párosulnia az eredményességhez.

Örvendős jelenség volt az elmúlt esztendőben, hogy a tanácsok országosan teljesítették fejlesztési alapjuk és költségvetésük bevételi előirányzatát, ami lehetővé tette a kiegészítő, tervszerűbb gazdálkodást. A tanácsok így módon 1972-ben az előző évinél 20 százalé-

kal többet költöttek fejlesztési célokra. Érdemes néhány olyan konkrét eredményt is megemlíteni, amelyek ezekből az összegekből jöttek létre: például 25 ezer állami lakás — annak ellenére, hogy ez még nem egyezik a teljes előirányzattal — csaknem 600 általános iskolai tanterem, 15 ezer óvodai, 2200 bölcsődei és 500 szociális otthoni új férőhely, továbbá több mint 2000 kórházi ágy, noha ezen a téren is és a szakközépiskolák férőhelyeinek növelésében is még lemaradás mutatkozik. Persze, a beruházási korlátozások is éreztették némiképp hatásukat.

2.

A tanácsok 1972-ben több mint 2 milliárd forintot fordítottak fejlesztési alapjukból elsősorban az építőipari, valamint a sütőipari kapacitás növelésére, a szolgáltatások és a gyermekintézmények férőhely-bővítésére.

Mi várható 1973-ban? A tanácsok 1973. évi költségvetése megközelítően 26 milliárd forint, vagyis 8,5 százalékkal több az elmúlt évinél. Vajon, mire és mennyi telik ebből? A tanácsi költségvetés 31,6 százalékát — amely 9 százalékkal ha-

ladja meg az előző évit — a szociális és egészségügyi; 36,2 százalékát — amely 9,5 százalékkal több az 1972. évinél — a kulturális feladatokra, 16,2 százalékát pedig a gazdasági és kommunális ellátásra fordítják. Ezekből az összegekből gondoskodnak a tanácsok az egészségügyi intézmények fenntartásáról — pl. 683 új gyógyintézeti ágyról és 2130 újabb bölcsődei férőhelyről —, a kultúra számtalan területéről —, valamint az urbanizációval összefüggő gazdasági célkitűzések megvalósításáról.

3.

Ugyanakkor a tanácsi fejlesztési alapok 1973. évi előirányzata összesen 17,2 milliárd forint, 2,6 milliárddal több az előző évinél, s ennek 70 százalékát a célcsoportos, 30 százalékát pedig egyéb beruházásokra és feladatokra fordítják. Ezek az összegek bizonyára még növekedni fognak a vállalati koordinációs hozzájárulásokkal. E gazdasági feladatok végrehajtása azonban az eddiginél feltétlenül hatékonyabb és tervszerűbb tevékenységet igényel a tanácsok részéről.

N. G.

Fehérje-program

Évente 50-60 millió dollár értékben importálunk fehérjédús takarmányokat, s ezt az összeget 350 millió dollárra kellene emelni ahhoz, hogy az optimális fehérjeellátást megvalósíthassuk hazánkban. A jelentős összeg megtakarítása, a hazai fehérjeforrások biztosítása érdekében országos fehérje-program koordinálja az ezzel kapcsolatos fejlesztési és termelési tevékenységet. Tizenöt évre ütemezték az ipari termékek fejlesztését, termelésének bővítését, amelyek döntően befolyásolják a fehérjegyártást.

A nagyszabású munkához elsősorban az elméleti alapokat kell biztosítani. A ku-

ratásokban, az új technológiák kialakításában jelentős részt vállalt a Központi Élelmiszeripari Kutató Intézet, ahol három módszerrel különböző alapanyagokból állítják elő a fehérjét. Laboratóriumában már siker koronázta azokat a kísérleteket, amelyekkel normál parafinból rendkívül magas fehérjetartalmú takarmány-élesztőt állítottak elő. Igen ígéretesek a földgáz alapanyagú kutatások is, a gyakorlati megvalósításához azonban legközelebb a természetes alapanyagokon, kukoricán alapuló fehérjetermelés áll.

A nagyszabású kísérletso-rozat abból indul ki, hogy kukoricatermelésünk néhány év múlva nemcsak ellátja a hazai szükségletet, hanem bizonyos mennyiségű, egyéb célra felhasználható többletet is ad. Ebből a többletből ajánlatos a már üzemi méretekre is alkalmas technológia segítségével fehérjét gyártani. A technológiai sor első részéként a kukoricát elcukrosítják, majd élesztővel beoltják, s a cukrot az élesztő fehérjévé alakítja. Így a 8 százalékos fehérjetartalmú kukoricából 30-40 százalékos fehérjetartalmú takarmány lesz. Ebben jobb a fehérje összetétele, gyorsabban és könnyebben beépül az állati szervezetbe. A gyártási technológia nem kíván nagy beruházást, így gazdaságosan megvalósítható valamennyi nagyobb állattenyésztő telep mellett. A sikeres kísérletso-rozatot a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium megbízásából végezték el, s már megkezdtek tárgyalásait a megvalósító gazdaságokkal.

Gazdag István

(MTI)